

شبه جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام

موقعیت جغرافیایی شبه جزیره عربستان: در جنوب و جنوب غرب فلات ایران با آب و هوای گرم و خشک است و اعراب در آن زندگی می‌کردند.

مطالعات مورخان در قرن ۱۹ و ۲۰ نشانگر وجود تمدن مهم در یمن (جنوب عربستان)، پیش از میلاد و حضرت مسیح است. با انحطاط این تمدن افراد آن سرزمین مهاجرت کردند.

- نظام اجتماعی و سیاسی:

ساکن عربستان قبیله‌ها و طایفه‌های گوناگون عرب عدنانی و قحطانی بودند.

نوع زندگی: چادر نشینی و نظام قبیله‌ای حتی در مکه، طائف و یثرب

- افراد یک قبیله نیای مشترک و پیوند خونی دارند.

شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر قبیله

افتخار به نسب و نسب

احترام به روابط خونی و خویشاوند

اطاعت بی‌چون و چرا از رئیس قبیله

پشتیبانی بی‌قید و شرط از افراد قبیله در هر شرایطی

تاریخ یازدهم

وابستگی اعراب به قبیله خود ← تعصب یا عصیبت قبیله‌ای ← بروز جنگ در عربستان

ویژگی‌های اخلاقی اعراب پیش از اسلام: مهمان‌نوازی، شجاعت، سخاوت، مروت و استقامت در برابر سختی‌ها بود. زن در آن جامعه مقام پایینی داشت و پسران مهم بودند و فرزندان به پدران افتخار می‌کردند.

در عربستان قبیله‌ها به صورت پراکنده زندگی می‌کردند و حکومت واحدی وجود نداشت. قبیله قریش به دلیل ۱- در اختیار داشتن اداره کعبه ۲- تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک قدرت سیاسی قابل توجهی داشت. این قدرت به معنای حکومت نبود.

- اقتصاد و معیشت

جغرافیا در اقتصاد عربستان موثر بود اغلب از طریق دامداری (بز و شتر) و راهزنی روزگار می‌گذراند. در یثرب و یمن و طائف کشاورزی وجود داشت. مکه بر سر راه تجاری یمن به شام بود و سران قریش از آن سود می‌بردند.

- علم و فرهنگ

علیرغم همسایگی با تمدن‌های بزرگ، از نظر فرهنگی ضعیف بودند. مراکز علمی وجود نداشت، باسوادان شهر بسیار کم بودند. شعر و شاعری برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی‌شان بود.